

UCHWAŁA NR/2023

Rady Gminy Sejny

z dnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688) oraz art.176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 1426 i poz. 1429) Rada Gminy Sejny uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sejny.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia..

Przewodniczący Rady Gminy Sejny

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowania i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Natomiast art. 179 ust. 2 wskazuje, że programy uchwalane są przez radę gminy, z uwzględnieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny. Program określa kierunki działań w zakresie wspierania rodzin sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy Sejny na lata 2023-2025

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Załącznik
do Uchwały
Rady Gminy Sejny
z dnia

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2023 - 2025

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

V. ODBIORCY

VI. OCZEKIWANE REZULTATY

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

VIII. MONITORING I EWALUACJA

I. WSTĘP

„... Życie całych społeczeństw, narodów, państw, Kościoła, zależy od tego czy rodzina jest pośród nich prawdziwym środowiskiem życia i miłości ...”

/Jan Paweł II, Jasna Góra, 1979/

Rodzina uważana jest za naturalną i podstawową komórkę społeczną. Jako pierwsze środowisko wychowawcze wpływa na osobowość człowieka, jego życie i rozwój. Rodzina jest miejscem, w którym dziecko doświadcza swoich pierwszych kontaktów z otoczeniem, zaczyna poznawać i rozumieć wartości społeczne. Na ich podstawie będzie budować swój własny system norm i zachowań. Dzięki temu, że w rodzinie możliwe jest pełne doświadczenie i przeżywanie własnej godności i podmiotowości dom rodzinny stanowi naturalne środowisko wprowadzania dzieci w solidarność i odpowiedzialność wspólnotową.

Rodzina jest wspólnotą. Dojrzała wspólnota – to wspólnota autonomicznych osób, a więc wspólnota oparta na wyborze, a nie na przymusie. Konstruktywne rozwiązywanie pojawiających się w różnych fazach ludzkiego i rodzinnego życia dylematów, problemów, konfliktów wzmacnia wspólnotę rodzinną. Autorytet, stałość i życie w związkach rodzinnych stanowią podstawy wolności, bezpieczeństwa i braterstwa w społeczeństwie. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest

powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowią podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinach problemy są często złożone i ich rozwiązanie wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby również przez asystentów rodzinnych. Działania takie mogą być skuteczne jedynie przy założeniu wspólnej współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Sejny.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023r. poz. 1426 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151);
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939);
6. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 ze zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W 2022r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach objął szeroko rozumianym wsparciem 152 rodziny, w tym 345 osób w tych rodzinach.

Poniższa tabela obrazuje dane dotyczące powodów przyznania pomocy:

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	
		OGÓLEM	Liczba osób w tych rodzinach
UBÓSTWO	1	73	152
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	0	0
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	0	0
BEZROBOCIE	6	60	141
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	31	45
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	19	32
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZANIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9	23	94
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	6	23
RODZINY WIELODZIETNE	11	9	50
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	4	4
NARKOMANIA	15	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	1	1
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z programu Helios

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nie radzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nie realizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Cel główny:

Skuteczne wspieranie rodzin do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej , a tym samym utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny.

Cele szczegółowe:

- diagnozowanie i monitorowanie skali potrzeb i problemów rodzin
- tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych
- podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny
- uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzinach

Zadania:

- 1) Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
- 2) Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
- 3) Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania.
- 4) Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych.
- 5) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.

Realizatorzy: GOPS, PUP, Urząd Gminy, placówki oświatowe, PCPR

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny

Zadania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- 2) Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- 3) Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy domowej i uzależnieniom.

Realizatorzy: GOPS, Urząd Gminy, ZI, GKRPA, placówki oświatowe, PCPR

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym

Zadania:

- 1) Wyrównanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek).
- 2) Realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
- 3) Realizacja programów pro-zdrowotnych.
- 4) Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
- 5) Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami.
- 6) Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, GKRPA, Urząd Gminy

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo

Zadania:

- 1) Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
- 2) Zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- 3) Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
- 4) Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, PCPR, kuratorzy, Urząd Gminy

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania:

- 1) Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
- 2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
- 3) Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- 4) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 5) Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów .
- 6) Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkołach zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- 7) Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

Realizatorzy: GOPS, GKRPA, Policja, ZI, placówki oświatowe.

V. ODBIORCY

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin dysfunkcyjnych, jednakże wsparciem objęte zostaną także rodziny, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacji wymagającej udzielenia pomocy przez placówki działające na rzecz wspierania rodziny.

Program głównie kierowany jest do:

- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występuje ubóstwo, bezrobocie i uzależnienia
- rodzin wielodzietnych
- rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi
- rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy
- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
- rodzin naturalnych, w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej

Przewidywana praca z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin. Działania skierowane są na zapewnienie bezpieczeństwa dzieci oraz podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w celu zapewnienia optymalnego rozwoju dzieci oraz ogólnego podniesienia jakości życia całej rodziny.

Wszelkie działania mające na celu wsparcie rodziny są niezwykle ważne, gdyż wzmacniając rodzinę, wzmacniamy kapitał społeczny społeczności lokalnej.

VI. OCZEKIWANE REZULTATY

- podniesienie poziomu i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
- pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży
- reintegracja rodziny biologicznej poprzez powrót dziecka do rodziny
- konsolidacja działań różnych instytucji i organizacji

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie on realizowany przy współpracy lokalnego samorządu. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie informacji z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb w przekazywanej corocznej informacji z działalności GOPS w Sejnach.